

Đề chính thức

Phần I (6.5 điểm): Mở đầu bài thơ “Mùa xuân nho nhỏ”, Thanh Hải viết:

*Mọc giữa dòng sông xanh
Một bông hoa tím biếc
Ơi con chim chiền chiện
Hót chi mà vang trời
Từng giọt long lanh rơi
Tôi đưa tay tôi hứng.*

(Ngữ văn 9, tập hai, NXB Giáo dục)

1. Nêu hoàn cảnh ra đời và mạch cảm xúc của bài thơ.
2. Tìm một từ lá từ ngữ địa phương được sử dụng trong đoạn thơ trên và xác định từ ngữ toàn dân tương ứng.
3. Chỉ ra cách sắp xếp trật tự từ trong hai câu thơ “*Mọc giữa dòng sông xanh/ Một bông hoa tím biếc*”. Nêu tác dụng của trật tự từ đó. Hãy ghi lại câu thơ trong một bài thơ khác thuộc chương trình Ngữ văn 9 sử dụng cách sắp xếp trật tự từ này và nêu rõ tên tác giả.
4. Trong một khổ thơ khác của bài thơ, tác giả đã thể hiện niềm tự hào và tin tưởng vào tương lai tươi sáng của đất nước:

*Đất nước bốn ngàn năm
Vất vả và giao lao
Đất nước như vì sao
Cứ đi lên phía trước.*

Em hãy viết một đoạn văn nghị luận theo phép lập luận quy nạp khoảng 12 câu làm rõ chủ đề trên, trong đoạn văn có sử dụng câu bị động và phép nối (gạch dưới câu bị động và từ ngữ dùng làm phép nối).

Phần II (3.5 điểm): Đọc đoạn trích sau và trả lời câu hỏi:

...Giặc Covid đang áp đặt luật chơi cho loài người, và đã thấy rõ con người mới yếu ớt, mỏng manh, nhỏ bé biết bao. Trong cuộc chiến này, nếu muốn lật ngược thế cờ, đẩy giặc virus Covid ra khỏi cơ thể, dập dịch thành công ở mỗi quốc gia, nhân loại, thì con người phải nghĩ đến con người. Cá nhân nghĩ đến mình, nhưng cũng phải nghĩ đến mọi người. Chỉ cần Covid đục thủng phòng tuyến ở một người, và người đó chủ quan, vô tình, tiếp xúc vô tội vạ, không cách ly toàn xã hội, thì đội quân virus sẽ tràn lan cả cộng đồng, cả quốc gia. Chỉ cần Covid xâm nhập vào một quốc gia, nhưng quốc gia ấy và các quốc gia khác không phong tỏa, lơ là phòng chống, thì đại dịch sẽ hoành hành, tàn phá khắp hành tinh.

(Sương Nguyệt Minh (2020), *Loài người có bất ngờ nào?*, Bộ Thông tin và Truyền thông, <https://vietnamnet.vn/vn>, đăng tải ngày 11/4/2020)

1. Theo tác giả, để chiến thắng dịch bệnh Covid, con người phải làm gì?
2. Em hiểu như thế nào về câu: “*Chỉ cần Covid đục thủng phòng tuyến ở một người, và người đó chủ quan, vô tình, tiếp xúc vô tội vạ, không cách ly toàn xã hội, thì đội quân virus sẽ tràn lan cả cộng đồng, cả quốc gia.*”? Tác giả muốn nhấn nhủ điều gì qua câu văn đó?
3. Bằng một đoạn văn khoảng nửa trang giấy thi, hãy nêu quan điểm của em về ý kiến: “*Giặc Covid đang áp đặt luật chơi cho loài người, và đã thấy rõ con người mới yếu ớt, mỏng manh, nhỏ bé biết bao.*”.

-----Hết-----

I. Lưu ý chung:

Hướng dẫn chấm chỉ nêu những nội dung cơ bản, có tính định hướng. Các tổ nhóm chuyên môn thống nhất hướng dẫn chấm chi tiết.

Giáo viên cần linh hoạt khi vận dụng HDC; cần đánh giá bài làm của học sinh trong chính thể; tôn trọng những bài viết có ý kiến và giọng điệu riêng. Chấp nhận các cách kiến giải khác nhau, kể cả không có trong hướng dẫn chấm, miễn là hợp lí và có sức thuyết phục.

Khuyến khích những ý tưởng sáng tạo, những phát hiện độc đáo mà hợp lí, thuyết phục và những bài viết có cá tính, giọng điệu, cảm xúc riêng.

Ở từng ý trong bài làm của học sinh, căn cứ vào mức độ đạt được, giáo cho các mức điểm thấp hoặc cao hơn mức điểm trong hướng dẫn chấm.

Điểm toàn bài là tổng điểm thành phần, lẻ đến 0.25.

II. Hướng dẫn chấm

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	1	HS nêu được: - Hoàn cảnh ra đời: Bài thơ được sáng tác tháng 11/1980, khi tác giả đang nằm trên giường bệnh, một tháng trước khi ông qua đời. Lúc này, đất nước đã thống nhất, đang xây dựng cuộc sống mới với rất nhiều khó khăn, thử thách.	0.5
		- Mạch cảm xúc: Bài thơ ở đầu bằng cảm xúc hồn nhiên, trong trẻo trước vẻ đẹp và sức sống của mùa xuân thiên nhiên. Tiếp đó là cảm xúc tự hào trước mùa xuân đất nước, cách mạng. Từ đó, tác giả thể hiện suy nghĩ và ước nguyện được dâng hiến “mùa xuân nho nhỏ” của mình vào mùa xuân lớn của dân tộc. Bài thơ khép lại bằng cảm xúc thiết tha, tự hào qua điệu dân ca xứ Huế.	0.5
	2	- Từ ngữ địa phương: “chí” - Từ ngữ toàn dân tương ứng: “gì”	0.5

TRƯỜNG
HỌC
TỈNH Đ

I. Lưu ý chung:

Hướng dẫn chấm chỉ nêu những nội dung cơ bản, có tính định hướng. Các tổ nhóm chuyên môn thống nhất hướng dẫn chấm chi tiết.

Giáo viên cần linh hoạt khi vận dụng HDC; cần đánh giá bài làm của học sinh trong chính thể; tôn trọng những bài viết có ý kiến và giọng điệu riêng. Chấp nhận các cách kiến giải khác nhau, kể cả không có trong hướng dẫn chấm, miễn là hợp lí và có sức thuyết phục.

Khuyến khích những ý tưởng sáng tạo, những phát hiện độc đáo mà hợp lí, thuyết phục và những bài viết có cá tính, giọng điệu, cảm xúc riêng.

Ở từng ý trong bài làm của học sinh, căn cứ vào mức độ đạt được, giáo cho các mức điểm thấp hoặc cao hơn mức điểm trong hướng dẫn chấm.

Điểm toàn bài là tổng điểm thành phần, lẻ đến 0.25.

II. Hướng dẫn chấm

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	1	HS nêu được: - Hoàn cảnh ra đời: Bài thơ được sáng tác tháng 11/1980, khi tác giả đang nằm trên giường bệnh, một tháng trước khi ông qua đời. Lúc này, đất nước đã thống nhất, đang xây dựng cuộc sống mới với rất nhiều khó khăn, thử thách.	0.5
		- Mạch cảm xúc: Bài thơ ở đầu bằng cảm xúc hồn nhiên, trong trẻo trước vẻ đẹp và sức sống của mùa xuân thiên nhiên. Tiếp đó là cảm xúc tự hào trước mùa xuân đất nước, cách mạng. Từ đó, tác giả thể hiện suy nghĩ và ước nguyện được dâng hiến “mùa xuân nho nhỏ” của mình vào mùa xuân lớn của dân tộc. Bài thơ khép lại bằng cảm xúc thiết tha, tự hào qua điệu dân ca xứ Huế.	0.5
	2	- Từ ngữ địa phương: “chi” - Từ ngữ toàn dân tương ứng: “gi”	0.5

3	<p>HS nêu được:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trật tự từ: đảo thành phần vị ngữ lên trước thành phần chủ ngữ (đảo ngữ) - Tác dụng: <ul style="list-style-type: none"> + Gợi ấn tượng về sự xuất hiện bất ngờ của bông hoa tím - diễn tả sức sống mãnh liệt của mùa xuân. + Thể hiện thái độ ngạc nhiên, ngỡ ngàng của tác giả. + Tạo nên cách mở đầu ấn tượng, sinh động, hấp dẫn cho bài thơ. + ... - Chép đúng câu thơ ở một bài thơ khác có sử dụng đảo ngữ, nêu rõ tên tác giả. Gợi ý: <ul style="list-style-type: none"> + “Ung dung buông lái ta ngồi” (Phạm Tiến Duật) + “Thình lình đèn điện tắt” (Nguyễn Duy) 	<p>0.25</p> <p>0.75</p> <p>0.5</p>
4	<p>Đoạn văn viết cần đạt được những yêu cầu sau:</p> <p>1. Hình thức:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đúng hình thức đoạn văn quy nạp - Đảm bảo dung lượng, liên kết, mạch lạc; không mắc lỗi diễn đạt, lỗi chính tả. - Có sử dụng câu bị động và phép nối (gạch dưới) <p>2. Nội dung: HS có thể trình bày theo các cách khác nhau nhưng cần làm rõ niềm tự hào và tin tưởng vào tương lai của đất nước. GV tham khảo các gợi ý sau:</p> <p>* Tự hào về lịch sử dựng nước và giữ nước: HS khai thác các tín hiệu nghệ thuật tiêu biểu: Nhân hoá (đất nước – vất vả, gian lao); hệ thống tính từ...</p> <p>* Tin tưởng vào tương lai: HS khai thác các tín hiệu nghệ thuật: so sánh (đất nước như vì sao); phó từ “cứ” kết hợp động từ “đi lên”; điệp ngữ (đất nước)...</p> <p>* Lưu ý: <i>Nếu HS chỉ diễn xuôi đoạn thơ mà không khai thác các tín hiệu nghệ thuật, GV cho không quá 1.0 điểm. HS có sử dụng các yếu tố tiếng Việt nhưng không chỉ rõ, không cho điểm Đoạn văn quá dài hoặc quá ngắn trừ 0.5 điểm</i></p>	<p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>2.0</p>

	1	<p>HS nêu được: Đề chiến thắng giặc Covid, “con người phải nghĩ đến con người, cá nhân nghĩ đến mình nhưng cũng phải nghĩ đến mọi người”</p> <p><i>* HS có thể không trích dẫn ngữ liệu nhưng diễn đạt ý đúng GV vẫn cho điểm.</i></p>	0.5
	2	<p>- Giải thích: Một cá nhân bị nhiễm Covid mà chủ quan, vô tình, không có ý thức phòng dịch sẽ lây lan cho rất nhiều người.</p> <p>- HS có nhận thức đúng đắn, hợp lý lời nhắn nhủ của tác giả.</p> <p>GV tham khảo gợi ý: + Covid rất dễ lây lan đối với mỗi cá nhân và cộng đồng; + Con người không được chủ quan mà phải có ý thức phòng chống dịch Covid. - ...</p>	0.5 0.5
II	3	<p><i>* Hình thức: Đảm bảo dung lượng, đúng kiểu văn nghị luận, có kết hợp các phương thức biểu đạt, đảm bảo trình tự mạch lạc, diễn đạt rõ ý.</i></p> <p><i>* Nội dung:</i></p> <p>- HS bày tỏ quan điểm về ý kiến - HS lí giải hợp lí, thuyết phục, bảo vệ quan điểm của bản thân</p> <p>Gợi ý: Có thể nêu quan điểm theo 3 hướng: - Đồng tình và giải thích được vì sao đồng tình. - Không đồng tình và giải thích được vì sao không đồng tình. - Vừa đồng tình, vừa không đồng tình và giải thích được lí do.</p> <p><i>* Lưu ý:</i> - Khuyến khích HS có suy nghĩ riêng nhưng phải lí giải hợp lí, thuyết phục. - Không cho điểm các quan điểm lệch lạc. - Không viết thành đoạn văn trừ 0.5 điểm.</p>	0.5 0.5 1.0

